

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

De Minister van Klimaat en Groene Groei
Directie Transitie Diepe Ondergrond
Ministerie van Klimaat en Groene Groei
mijnbouwvergunningen@minezk.nl
T.a.v. 5.1.2.e

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

5.1.2.e

Datum 5 december 2025
Betreft Advies met betrekking tot melding buitenwerking stelling pijpleiding
Q1-Helm-IJmuiden door Petrogas

Ons kenmerk

ADV-9186

Uw kenmerk

MLD-84018

Bijlage(n)

Geachte 5.1.2.e,

Op 12 augustus 2025 heeft u namens de Minister van Klimaat en Groene Groei (hierna: KGG) aan de Inspecteur-generaal der Mijnen van Staatstoezicht op de Mijnen (hierna: SodM) gevraagd advies uit te brengen over de buiten werking-melding van de Petrogas E&P Netherlands B.V. (hierna: Petrogas) voor het buiten gebruik stellen van de pijpleiding vanaf het voormalige platform Q1-Helm naar het aanlandingspunt aan de kust bij IJmuiden. Aanvullende informatie is ontvangen op 4 november 2025.

Adviesverzoek

KGG heeft op 8 augustus 2025, in het kader van artikel 45, eerste lid, van de Mijnbouwwet, een (tijdelijke) buiten werking melding ontvangen voor het buiten gebruik stellen van de volgende pijpleiding:

De 20 inch (OD) pijpleiding voor olie met een lengte van 57,9 km vanaf het voormalige Helm platform binnen het offshore blok Q1 naar het aanlandingspunt in IJmuiden (hierna: pijpleiding).

KGG kan, op grond van artikel 45, tweede lid Mijnbouwwet, tot zes maanden na de melding (dus tot 6 februari 2026) beslissen of een pijpleiding (of een deel daarvan) moet worden verwijderd door de beheerder.

Op grond van artikel 127, eerste lid, onder b van de Mijnbouwwet adviseert de Inspecteur-generaal der Mijnen bij besluiten inzake mijnbouw.

De leiding is op dit moment geconserveerd. Er is een ontheffing verleend voor de toepassing van Corrosion Inhibitor. Petrogas laat een onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheden voor het transport van CO₂.

In uw bericht vraagt u mij een regulier advies uit te brengen en vragen te beantwoorden.

Procedure

Ik heb de buiten werking-melding getoetst aan de hand van de voor SodM relevante criteria zoals genoemd in de Mijnbouwwet, het Mijnbouwbesluit en de Mijnbouwregeling.

Beantwoording vragen KGG

KGG heeft in het verzoek om advies een aantal vragen aan SodM voorgelegd. Hieronder worden deze vragen beantwoord.

1. Zijn de eventuele gevolgen voor de veiligheid van verwijdering en achterlaten voldoende beschreven in de melding?
De eventuele gevolgen voor de veiligheid van verwijdering en achterlaten zijn voldoende beschreven in de melding.
2. Zijn de eventuele gevolgen voor het milieu van verwijdering en achterlaten voldoende beschreven in de melding?
De gevolgen voor het milieu van verwijdering en achterlaten op korte termijn zijn voldoende beschreven. De eventuele gevolgen voor het milieu op lange termijn bij het achterlaten zijn onvoldoende beschreven. Ik merk daarbij op dat de lange termijn risico's verbonden aan het achterlaten van de pijpleiding ten aanzien van het milieu op dit moment onvoldoende bekend zijn.
3. Zijn de specifieke vereisten om de ligging en dekking van de leiding te controleren voldoende beschreven in de melding?
De specifieke vereisten om de ligging en de dekking van de leiding te controleren, zijn voldoende beschreven. Voor de specifieke vereisten wordt verwezen naar het besluit instemming verlaging van periodiek pijpleiding onderzoek (document 4).
4. Zijn de activiteiten, effecten en gevolgen die leiden tot de eventuele verwijdering voldoende beschreven in de melding?
De melding bevat voldoende gegevens over de effecten en gevolgen op de korte termijn. De gevolgen voor het milieu op de lange termijn zijn minimaal beschreven. Zo is het vrijkomen van zware metalen niet genoemd. Zeker is wel dat er zware metalen zullen vrijkomen. Dat is onwenselijk, al zijn de precieze effecten op het milieu nog onbekend.

Oordeel en advies SodM

Het uitgangspunt voor een buiten werking gestelde leiding op zee, is dat deze schoon en veilig kan worden achtergelaten. Alleen als er sprake is van specifieke omstandigheden die grote, negatieve gevolgen hebben voor de veiligheid en of het milieu, kan verwijdering worden voorgeschreven.

Gelet op de risico's van freespanning en het gevaar daarvan voor de visserij in geval van achterlaten, zal SodM voorschriften op grond van artikel 104 van het Mijnbouwbesluit opleggen.

Gelet op de milieurisico's bij achterlaten bestaat een beperkte impact op korte termijn enerzijds en een onzekere maar potentieel ernstige impact op de lange termijn, door het vrijkomen van gebiedsvreemde stoffen, namelijk zware metalen. Hoewel er op dit moment onvoldoende bekend is over de precieze gevolgen voor het milieu op de lange termijn, acht SodM dat onwenselijk. SodM zal daartoe voorschriften opleggen.

Overwegingen

Wettelijk kader

Onze Minister maakt bij een besluit als bedoeld in artikel 45, tweede lid, van de Mijnbouwwet een afweging van belangen aan de hand van de volgende criteria in artikel 103, eerste lid, van het Mijnbouwbesluit:

- a. de doelmatigheid van het gebruik van de ruimte;
- b. de gevolgen voor het milieu;
- c. de veiligheid op zee en land en
- d. de doelmatigheid van de kosten.

Bij de toepassing van deze criteria, dienen tenminste de onderwerpen in artikel 1.6a.2., tweede lid, van de Mijnbouwregeling te worden betrokken. Vanuit mijn adviesdomein heb ik, bij onderwerpen onder b en c op basis van de aangeleverde informatie bij de meldingen, de beschreven gevolgen voor het milieu en veiligheid op zee beoordeeld. Voor de onderwerpen onder a en d geldt dat de advisering bij andere organen berust en zijn daarom niet door SodM beoordeeld in dit advies.

Beoordeling

Navolgend ga ik in op de criteria genoemd in artikel 103, eerste lid, sub b en c van het Mijnbouwbesluit en overweeg ik of (één van) deze criteria ertoe leid(t)en dat er specifieke omstandigheden zijn om de kabel en/of pijpleiding te verwijderen.

Bij de overwegingen heb ik gebruik gemaakt van de volgende documenten:

1. Melding buiten gebruik zijnde pijpleiding Q1-Helm-IJmuiden, 8 augustus 2022 inclusief bijlagen 1 t/m 11.
2. Besluit instemming verlaging van periodiek pijpleiding onderzoek, AB-205 van 2 augustus 2019.
3. Ontheffing om een product te gebruiken en te lozen bij offshore pijpleiding buiten gebruik stellen activiteit, AB-6348, 13 maart 2023.
4. Melding van het gebruik en de lozing van chemicaliën bij offshore pijpleiding activiteiten, AB-6349, 17 april 2023.
5. Email 'Tussentijds advies van Rijkswaterstaat' van KGG, 4 november 2025.

Ik ben van mening dat de melding (document 1) een voldoende diepgaand en compleet beeld geven van de gevolgen voor het milieu op korte termijn. Onduidelijk is echter wat de gevolgen voor het milieu zijn op de lange termijn. Zeker is wel dat er zware metalen zullen vrijkomen. Dat is onwenselijk, al zijn de

precieze effecten op het milieu nog onbekend. Ten aanzien van de veiligheid zijn voldoende gegevens overlegd om hierover een advies te geven. Ik licht dit nader toe onder ad b. en ad c. van dit advies.

Ad b. De gevolgen voor het milieu

Op grond van artikel 1.6a.2., tweede lid, sub b, van de Mijnbouwregeling dienen ten minste de volgende onderwerpen te worden betrokken:

1. de invloed op het bodemecosysteem;
2. gevolgen voor de waterkwaliteit;
3. vrijkomen van gebiedsvreemde stoffen;
4. verstoring van de visfauna, vogels of zeezoogdieren;
5. netto energieverbruik; en
6. recycling en hergebruikmogelijkheden.

Volgens Petrogas zal na het buiten werking stellen en achterlaten van de pijpleiding, de pijpleiding nog tot 500 jaar aanwezig blijven als een milieuvreemd element in de zeebodem. Beschermingsmaterialen (coatings) kunnen nog aanzienlijk langer aanwezig blijven. Ook geeft Petrogas aan dat het daadwerkelijke degradatiemechanisme van dit type leiding niet bekend is vanwege de PE-coating en de betonmantel.

Bij onderwerp 3 heeft Petrogas met voldoende diepgang aangetoond in welke mate de pijpleiding is schoongemaakt en of er op korte termijn gebiedsvreemde stoffen kunnen vrijkomen. Petrogas heeft voor het schoonmaken van de leiding een grenswaarde van 30 ppm aan koolwaterstoffen aangehouden. Voor NORM en kwik is uitgegaan van industrie-standaarden.

Bij onderwerp 5 is op basis van de CO₂ emissies door Petrogas beschreven dat het netto energieverbruik bij achterlaten lager is dan het verwijderen. Bij achterlaten van de pijpleiding zal volgens Petrogas monitoring door vaartuigen nodig zijn, met emissies naar de lucht voor honderden jaren als gevolg.

Volgens berekeningen van SodM is de CO₂ emissie besparing bij recycling van het materiaal (2,3 ton CO₂/ton staal) hoger dan de door Petrogas berekende emissie (1,4 ton CO₂/ton staal).

Bij onderwerp 6 geeft Petrogas aan dat recycling van het materiaal de voorkeur heeft maar dat het daarvoor benodigde energieverbruik dermate hoog is dat het niet opweegt tegen het de beperkte energieverbruik bij achterlaten. Voor hergebruik bestaan volgens Petrogas geen mogelijkheden.

Ik ben van mening dat de onderwerpen 1 tot en met 6 met voldoende diepgang en kwaliteit in de melding aan de orde zijn gekomen voor de korte termijn gevolgen voor het milieu.

De gevolgen voor de lange termijn zijn onvoldoende door Petrogas beschreven. Ik merk daarbij op dat er door degradatie van de leiding gebiedsvreemde stoffen zullen vrijkomen. De leiding bestaat uit staal en is voorzien van anode blokken, waaruit op den duur zink en mangaan vrijkomt. Het vrijkomen van de zware

metalen zink en mangaan kan aanzienlijke gevolgen hebben voor het milieu op de lange termijn met name voor de benthos. SodM vindt dat onwenselijk.

Opmerking: Zowel de ontheffing als de melding (documenten 3 en 4) zijn geldig tot en met 1 februari 2026. Het in de ontheffing genoemde product komt niet overeen met de het product genoemd in de buiten werking melding (document 1).

Ad c. De veiligheid op zee en land

Op grond van artikel 1.6a.2., tweede lid, sub c, van de Mijnbouwregeling dienen de volgende onderwerpen ten minste te worden betrokken:

1. risico's voor personeel en materieel ten tijde van verwijdering; en
2. risico's op blootspoelen en breuk en risico's voor visserij en scheepvaart in geval van laten liggen;

Volgens Petrogas ligt de pijpleiding in een gebied met een stabiele zeebodem zonder zandgolven, wel komen 'mega-ribbels' voor. Volgens Petrogas laat de inspectie-historie zien dat de pijpleiding in het algemeen goed blijft liggen, wat tot een verlaagde inspectiefrequentie heeft geleid. Bij de gronddekking is rekening gehouden met de kruising van een vaarroute. Het gebied heeft ter plekke van Q1-Helm een waterdiepte van 26 meter, naar de aanlanding bij IJmuiden niet de diepte af.

Petrogas beschrijft dat alle verwijderingstechnieken ertoe leiden dat het personeel potentieel wordt blootgesteld aan gevaarlijke situaties over kortere tijd. Daarbij zal voor het ontgraven en verwijderen van de leiding ter plekke van de vaargeul bij IJmuiden het scheepvaartverkeer voor een bepaalde periode gestremd worden.

Ik ben van mening dat de onderwerpen 1. en 2. in de melding met voldoende diepgang aan de orde zijn gekomen. Uitgaande van de gevolgen op de korte termijn voor de veiligheid, oordeelt SodM dat achterlaten de voorkeur heeft. Voor de *langere termijn* geldt dat er bij het achterlaten een blijvend risico is voor de visserij door eventuele freespanning.

Conclusie

SodM concludeert dat er door Petrogas voldoende is aangetoond dat de korte termijn gevolgen voor het milieu en de veiligheid geen aanleiding geven om de leiding te laten verwijderen. SodM merkt op dat het ontstaan van 'freespan' niet kan worden uitgesloten voor deze leiding en dat kan voor honderden jaren een gevaar vormen voor de visserij.

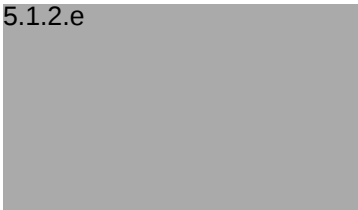
Voor wat betreft de gevolgen voor het milieu op de lange termijn is zeker dat de zware metalen zink en mangaan zullen vrijkomen. Dit kan aanzienlijke gevolgen hebben voor het milieu op de lange termijn, met name voor de benthos. SodM vindt dat onwenselijk. Omdat nog onbekend is wat de precieze effecten zijn, acht SodM het nu onmogelijk om een goede afweging te kunnen maken tussen het verwijderen en het laten liggen van de gehele leiding. Datzelfde geldt voor de beoordeling of voor deze leiding een uitzondering gemaakt moet worden op het principe "laten liggen tenzij". Voor wat betreft de gevolgen bij achterlaten voor de veiligheid en het milieu op de lange termijn, zal SodM voorschriften opleggen.

Ik ga er vanuit dat uw adviesvraag hiermee voldoende beantwoord is.
Vanzelfsprekend ben ik bereid dit advies nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

De Inspecteur-generaal der Mijnen,
namens deze:

5.1.2.e

Adviseur decommissioning afdeling Vergunningen